

Сім'я – це те соціальне середовище, де закладається фундамент психофізичного благополуччя дитини, формуються основні життєві установки, даються перші уроки духовності, моральності, культури. Саме в сім'ї зароджуються початкові уявлення про батьківщину, її цінності, тому дуже важливо створити дитині такі умови, в яких вона б усвідомлювала важливість почуття любові до неї, відданість звичаям і традиціям, пошани до своїх предків.

Патріотичне почуття зароджується з формування в дитини родинних почуттів до своєї сім'ї: матері, тата, бабусі, дідуса і далеких родичів. Це перший ступінь формування патріотизму. Другий ступінь проходить через виховання любові до малої батьківщини – свого міста, дитячого колективу, місцевих традицій, історії. Третій ступінь формування патріотизму – виховання любові до Батьківщини, суспільства, народу, їхньої історії, культури, традицій.

Таким чином, починається процес формування патріотизму в родині, любов до Батьківщини – його фінал. Перші уроки громадянськості діти отримують в сім'ї. Саме в сім'ї формуються звички, життєві принципи. Від того, як будуються відносини в родині, які цінності, інтереси тут знаходяться на першому плані, залежить, якими виростуть діти. Завдання кожної сім'ї в ідеалі повинно зводитися до формування в дитини таких якостей особистості як: любов до сім'ї та оточуючих людей, повага до старших, терпимість, милосердя, справедливість, чесність, працьовитість, старанність, почуття обов'язку і відповідальності. З цих якостей, у кінцевому рахунку, і має скластися любов до Батьківщини.

Повномасштабне російське вторгнення змусило кожного українця усвідомити свою національну приналежність і замислитися над тим, що насправді означає для нас Батьківщина.

Нині, коли країна живе в умовах воєнного стану, який відбивається і на житті дітей, зокрема знаходить утілення в їхніх іграх, варто збільшити частку інформації про героїчне сьогодення українського народу та його держави. Водночас не слід забувати про необхідність дотримання вікового підходу, добираючи інформацію для дітей, щоб не викликати надміру негативних почуттів. Важливо наблизити суспільне життя і події в країні до дитини через прості, але відповідальні практичні дії, які вона може вже зараз усвідомлено виконувати для своєї країни та її захисників, волонтерів, сусідів, для близьких людей, домашніх тварин, природного довкілля.

Наші діти мають вчитися:

- розуміти і поважати;
- проявляти вдячність;
- знати і цінувати;
- бути відповідальними;

- співпереживати і допомагати;
- берегти і примножувати.

Ці дії щоразу, залежно від обставин, ситуації, наповнюються конкретним змістом: не зірвати квітку, а посадити; не кинути сміття, а підняти; допомогти, дотримуючись правил, виконуючи обов'язки; повестися гідно; проявити вдячність і повагу, розуміти інших і бути людяними; доглядати і годувати тварин; єднатися з друзями, близькими.

«Живі історії», які варто розповісти дітям

- 7-річна Амелія Анісович із Києва заспівала для людей, які ховалися в підвалі під час тривоги.
- 6-річна Соломія Реут із Дніпра щотижня виходить на центральні вулиці свого міста із прапором України, грає на флейті й передає зібрані гроші на потреби ЗСУ.
- 9-річна Даринка зі Львова створює листівки, що здатні «обіймати на відстані», і на виручені від їх продажу кошти купує смаколики для військових.
- 7-річний Євген продає свої малюнки на вулицях Києва і передає українським захисникам зароблені гроші.
- 11-річний Максим заробляє на допомогу ЗСУ простими справами по господарству.

Важливою частиною дійств патріотичного змісту мають стати практичні ситуації, які відображають причетність дітей до подій, що відбуваються в їхньому найближчому середовищі. Наприклад, діти можуть передати захисникам малюнки, відправити відеопривітання; привітати воїна, волонтера; передати корм, змайстровані хатинки для безпритульних тварин; привітати своїх нових друзів, які переселилися з інших місць через війну, тощо.

Загроза втрати українською державою свого суверенітету, а отже, й національної ідентичності, актуалізувала наше етнічне коріння, пробудила почуття «ми — українці», зміцнила громадянську позицію, прагнення розбудувати Україну як державу з європейськими гуманістично-демократичними цінностями, які завжди були органічними для нашого менталітету.

Тому в процесі національно-патріотичного виховання важливо вибудувати привабливий образ України, у якій хочеться жити не тільки тому, що ми тут народились, а й тому, що в цієї країни оптимістичне майбутнє.

Тому найперше наше завдання – сприяти особистісному зростанню дітей, вільному творенню ними себе й активній участі в житті країни вже зараз. А це означає створювати можливості, забезпечувати розвиток творчих здібностей,

здатків дітей, поважати, підтримувати їхній вільний вибір, ініціативність, свободу і відповідальність.

Сучасні дошкільники нині багато подорожують, бувають у різних країнах, тож їм цікаво відшукати на карті чи глобусі Україну, а також країни, які вони відвідали. І цей інтерес важливо розширювати. Діти мають дізнаватися не лише про географічне розташування України, а й про її місце серед інших держав світу, її здобутки, міжнародну підтримку і особливу місію, яку вона зараз виконує: «Україна – країна-захисниця, країна-переможниця».

З емоційної піднесеності в дитини має народитися почуття гордості за свою Батьківщину, свій народ та його героїв – мужніх воїнів та простих українців, які проявили в цій війні незламність та гідність.

Результатом сучасного національно-патріотичного виховання має стати не лише цікавість дитини «А де у світі моя країна?». Важливішим є зародження суб'єктивного переживання «Я – Українець/Українка» на тлі любові до світу і своєї Батьківщини в цьому світі.

Формування основ патріотизму в родині. Війна

Сім'я – це те соціальне середовище, де закладається фундамент психофізичного благополуччя дитини, формуються основні життєві установки, даються перші уроки духовності, моральності, культури. Саме в сім'ї зароджуються початкові уявлення про батьківщину, її цінності, тому дуже важливо створити дитині такі умови, в яких вона б усвідомлювала важливість почуття любові до неї, відданість звичаям і традиціям, пошани до своїх предків.

Патріотичне почуття зароджується з формування в дитини родинних почуттів до своєї сім'ї: матері, тата, бабусі, дідуса і далеких родичів. Це перший ступінь формування патріотизму. Другий ступінь проходить через виховання любові до малої батьківщини – свого міста, дитячого колективу, місцевих традицій, історії. Третій ступінь формування патріотизму – виховання любові до Батьківщини, суспільства, народу, їхньої історії, культури, традицій.

Таким чином, починається процес формування патріотизму в родині, любов до Батьківщини – його фінал. Перші уроки громадянськості діти отримують в сім'ї. Саме в сім'ї формуються звички, життєві принципи. Від того, як будуються відносини в родині, які цінності, інтереси тут знаходяться на першому плані, залежить, якими виростуть діти. Завдання кожної сім'ї в ідеалі повинно зводитися до формування в дитини таких якостей особистості як: любов до сім'ї та оточуючих людей, повага до старших, терпимість, милосердя, справедливість, чесність, працьовитість, старанність, почуття обов'язку і відповідальності. З цих якостей, у кінцевому рахунку, і має скластися любов до Батьківщини. **ПОВТОР**

Щоб дитина росла справжнім громадянином, патріотом своєї Батьківщини, їй необхідно бути щоденним свідком і учасником найчесніших, справедливих, шанобливих відносин між членами її сім'ї. Переконавати, захоплювати дітей корисними справами – важливе завдання дорослих. Батьки і діти можуть знайти багато цікавих спільних занять: спорт, туризм, колекціонування, спільне відвідування музеїв, театру і кіно, перегляд телепередач, читання книг з подальшим обговоренням прочитаного, підготовка поздоровлень для бабусь і дідусів до сімейних дат, спільна організація сімейних свят і багато іншого. Поступово у процесі спільної діяльності формується патріотизм. Чим більше в батьків і дітей спільних справ, захоплень, тим міцніше вплив дорослих на дитину, значніше сила їх прикладу, міцніше контакти між старшим і молодшим поколіннями, успішніше виховання.

Коли батьки знайомлять дітей з рідною природою, допомагають їм пережити піднесене почуття краси, почуття прекрасного, величного, вони готують передумови для сприйняття ідеї Батьківщини, народу, спільності

громадянських інтересів і прагнень. Посилення виховного потенціалу сімей зросте в результаті допомоги у вихованні дітей з боку старшого покоління – бабусь, дідусів, інших родичів. Вони служать своєрідним транслятором соціального досвіду, накопиченого поколіннями. Факторами, що сприяють установленню зв'язку поколінь, є: книга (альбом) родоводу сім'ї, реліквії прожитих років, які передаються у спадок від батьків до дітей і онуків, сімейні традиції. У сім'ях, де є реліквії старших поколінь, і діти захоплюються їхніми героїчними вчинками – формування патріотизму дитини йде на більш високому рівні. Цілеспрямоване та комплексне вивчення су